

Els pronoms relatius

Tipus d'oracions de relatiu: adjectives i substantives

adjectives		substantives	
Gramaticalment, funcionen com un adjectiu.		Gramaticalment, funcionen com un substantiu.	
Sintàcticament, funcionen com un CN.		Sintàcticament, poden tenir aquestes funcions: S · CD · CI · CP · PN · CA	
CN	ESPECIFICATIVES	S	Qui arribi primer guanyarà el premi.
		CD	Vull el que pesa menys de tots.
CN		CI	Dona-ho a qui te n'ofereixi més.
		CP	Pensa-hi, en el que va dir que passaria.
CN	EXPLICATIVES	PN	El nostre parer és el que us vam expressar ahir.
		CA	La fortuna és desitjada pel qui pateix dissort.
Dins la subordinada adjectiva, el pronom relatiu té la seva pròpia funció sintàctica. El mòbil que t'has comprat m'agrada. CD		Dins la subordinada substantiva, el pronom relatiu té la seva pròpia funció sintàctica. Vull el que pesa menys de tots. S	

Tipus d'oracions de relatiu adjectives: especificatives i explicatives

especificatives	explicatives
S'esmenta l'element per primer cop. Aquest matí he vist <u>un noi que corria</u> . o bé L'element que s'esmenta se'l considera part d'un conjunt d'elements. Aquest matí he vist dues noies rient pel carrer. <u>La noia que</u> duia ulleres reia més que <u>la noia que portava cua</u> .	No s'esmenta l'element per primer cop. <u>El noi, que</u> anava descalç, ha entrat al bar. o bé L'element que s'esmenta no se'l considera part d'un conjunt d'elements. <u>El noi, amb el qual</u> he conversat un moment, es deia Francesc i estava fent una juguesca amb un amic seu.
No s'escriuen entre signes de puntuació. La dona que duu barret és actriu.	S'escriuen entre signes de puntuació. La dona, que s'ha entrebancat, ha caigut.
Admeten el relatiu compost només amb preposició davant. La nena per la qual demanen juga al pati. La nena de la qual parla la gent viu allà. La nena a la qual s'adrecen és una baldufa molt espavilada.	Admeten el relatiu compost amb preposició davant o sense. La nena, que és riallera, es diu Quima. La nena, la qual és riallera, es diu Quima. La nena, per la qual s'ha interessat tothom, rodarà l'espot del canvi climàtic.

Formes normatives i no normatives dels pronoms relatius

funció sintàctica	pronom	formes normatives	formes no normatives*
S	que (qui)	El cant que sona bé m'agrada. El cant, que sona bé, m'agrada. Penso en el que passa a les 8. Penso en el qui passa a les 8.	El cant <i>el qual*</i> sona bé m'agrada. — — —
CD		El cant que sento m'agrada. El cant, que sento, m'agrada. Dubto del que vas dir. Dubto del qui vas dir.	El cant <i>el qual*</i> sento m'agrada. — — —
CCT		El comprare el dia que sortirà.	—
CP	què	Era la zona de què et parlava. Digue'm això de què t'estranyes.	Era la zona <i>que*</i> / <i>de la que*</i> et parlava. Digue'm això <i>del qual*</i> / <i>del que*</i> / <i>de lo que*</i> t'estranyes.
CCL		Això contra què lluitem no ens supera pas.	Això <i>contra el qual*</i> / <i>lo que*</i> lluitem no ens supera pas.
CCT		És el pis en què vivim.	És el pis <i>que*</i> / <i>en el que*</i> vivim.
CP	qui	El comprare el dia en què sortirà.	El comprare el dia <i>en el que*</i> sortirà.
CI		És l'amiga de qui et parlava.	És l'amiga <i>de la qui*</i> / <i>de la que*</i> / <i>de que*</i> / <i>de què*</i> / <i>que*</i> et parlava.
CCL	on	És l'amic a qui escrivia.	És l'amic <i>al qui*</i> / <i>al que*</i> / <i>a què*</i> / <i>que*</i> escrivia.
S		És el pis on vivim.	—
CD	el qual la qual els quals les quals	El cant, el qual sona bé, m'agrada.	—
CP		És l'afer en el qual penso.	És l'afer <i>que*</i> / <i>en el que*</i> penso.
CI	CCL	És l'amic al qual escrivia.	És l'amic <i>al qui*</i> / <i>al que*</i> escrivia.
CC		És el got amb el qual bec.	És el got <i>que*</i> / <i>amb el que*</i> bec.
CCL		És el pis en el qual vivim. És la casa en la qual vivim. Són els pisos en els quals vivim.	És el pis <i>que*</i> / <i>en el que*</i> vivim. És la casa <i>que*</i> / <i>en la que*</i> vivim. Són els pisos <i>que*</i> / <i>en els que*</i> vivim.
		Són les cases en les quals vivim.	Són les cases <i>que*</i> / <i>en les que*</i> vivim.
CN	del qual de la qual dels quals de les quals	Era la taula entorn de la qual seïem.	Era la taula <i>entorn de què*</i> / <i>la que*</i> seïem. Era la taula <i>que*</i> seïem a l'entorn.
		És el mag la màgia del qual tothom admira.	És el mag <i>del qual</i> / <i>del que*</i> tothom admira la màgia. És el mag <i>quina*</i> màgia tothom admira.
S	la qual cosa cosa que	És l'Aina, la qual cosa m'alegra. És l'Aina, cosa que m'alegra.	És l'Aina, <i>lo qual*</i> m'alegra. És l'Aina, <i>lo que*</i> m'alegra.

Procés d'escriptura dels pronoms relatius

1	Hem d'escriure un pronom relatiu.	El tren _____ arriba a l'estació circula amb retard.	El bolígraf amb _____ escriu va molt bé.
2	Fem l'anàlisi sintàctica de l'oració composta.	<u>El tren</u> arriba a l'estació S	

Nom i característiques generals dels pronoms relatius

pronoms	característiques generals	exemples
RELATIU ÀTON que el/la/els/les que qui el/la/els/les qui	Referit a persones i a coses. Mai precedit de preposició.	La cantant que ha actuat és molt bona. La que encara no ha actuat està nerviosa. Qui vulgui venir que truqui demà passat. El qui vulgui venir que truqui demà passat. La pel·lícula que fan avui és de ciència-ficció. La que fan demà crec que és de suspens.
RELATIU TÒNIC què	Referit sempre a coses. Sempre precedit de preposició.	Opina sobre l'actuació a què s'han referit. La cançó de què parla el diari és preciosa. El projecte en què treballa sorprendrà. Coneix bé els carrers per què passeja.
RELATIU PERSONAL qui el/la/els/les qui	Referit sempre a persones. Precedit o no de preposició.	Qui ho diu sap per què ho diu. El qui ho diu sap per què ho diu. La qui ho diu sap per què ho diu. Els qui ho diuen saben per què ho diuen. Les qui ho diuen saben per què ho diuen.
RELATIU ADVERBIAL on	Referit sempre a llocs. Precedit o no de preposició.	El país (a) on hi ha més ambre és Lituània. Desconec el carrer (a) on se'n va a viure. Viu a la mateixa ciutat d' on és filla. Coneix bé els carrers per on passeja.
RELATIU COMPOST el qual la qual els quals les quals	Referit a persones i a coses. Precedit o no de preposició.	El cantant, el qual ja ha actuat, ara descansa. La cantant, la qual ja ha actuat, ara descansa. El projecte en el qual treballa sorprendrà. L'empresa en la qual treballava va tancar. Ja sé els motius pels quals fa això. Ja sé les raons per les quals fa això.
RELATIU POSSESSIU del qual de la qual dels quals de les quals	Referit a persones i a coses. Sempre precedit de la preposició de.	És el grup la responsable del qual viu a Salou. És la secció el cap de la qual viu a Gurb. Són monitors les filles dels quals són rosses. Són mestres els alumnes de les quals són alts. Vull el llibre les cobertes del qual són de pell. Vull la capsa el dibuix de la qual és artístic.
RELATIU NEUTRE la qual cosa cosa que	Referit sempre a fets i a accions. Precedit o no de preposició.	Diu que ho sap, la qual cosa costa de creure. Diu que ho sap, cosa que costa de creure. Han guanyat, per la qual cosa estan contents. Han guanyat, per a la qual cosa han lluitat.

Forma dels pronoms relatius segons la seva funció sintàctica dins l'oració de relatiu

funció sintàctica	pronoms	oració composta	oració principal	oració subordinada prèvia a la substitució	substitució del complement pel pronom relatiu	oració subordinada amb el pronom relatiu	oració composta
S CD CCT	que	Hi anirem el dia ____ vindràs.	Hi anirem el dia (7)	Vindràs el dia (7)	el dia (7) = que CCT CCT	que vindràs	Hi anirem el dia que vindràs.
S CD	el/la/els/les que	Feliciten ____ han premiat.	Feliciten (les noies)	Han premiat (les noies)	(les noies) = les que CD CD	les que han premiat	Feliciten les que han premiat.
S CD	qui el/la/els/les qui	Feliciten ____ han guanyat.	Feliciten (els nois)	(Els nois) han guanyat	(els nois) = els qui S S	els qui han guanyat	Feliciten els qui han guanyat.
CP CC CCL CCT	què	És l'auca a ____ s'han referit.	És l'auca	S'han referit a l'auca	a l'auca = a què CP CP	a què s'han referit	És l'auca a què s'han referit.
CI CP	qui	És la consellera a ____ he escrit.	És la consellera	He escrit a la consellera	a la consellera = a qui CI CI	a qui he escrit	És la consellera a qui he escrit.
S	qui el/la/els/les qui	En donarem a ____ en vulgui.	En donarem a	(La dona que) en vulgui	(la dona que) = (la) qui S S	(la) qui en vulgui	En donarem a (la) qui en vulgui.
CCL	on	És el local ____ treballem.	És el local	Treballem al local	al local = on CCL CCL	on treballem	És el local on treballem.
CCL	prep. + què	És el local ____ treballem.	És el local	Treballem al local	al local = en què CCL CCL	en què treballem	És el local en què treballem.
CCL	prep. + el/la qual prep. + els/les quals	És el local ____ treballem.	És el local	Treballem al local	al local = en el qual CCL CCL	en el qual treballem	És el local en el qual treballem.
S CP CC	el qual la qual els quals les quals	És el local ____ parlen.	És el local	Parlen del local	del local = del qual CP CP	del qual parlen	És el local del qual parlen.
S	que	És el local ____ agrada.	És el local	El local agrada	el local = que S S	que agrada	És el local que agrada.
CP CC CCL CCT	què	És el local ____ parlen.	És el local	Parlen del local	del local = de què CP CP	de què parlen	És el local de què parlen.
CI CP	qui	És la consellera a ____ telefono.	És la consellera	Telefono a la consellera	a la consellera = a qui CI CI	a qui telefono	És la consellera a qui telefono.
CN	del qual de la qual dels quals de les quals	És el vent el so ____ relaxa.	És el vent	El so del vent relaxa	del vent = del qual CN CN	el so del qual relaxa	És el vent el so del qual relaxa.
S CD	la qual cosa cosa que	És ella, ____ em plau.	És ella	(Que sigui ella) em plau	(que sigui ella) = la qual cosa S S	la qual cosa em plau	És ella, la qual cosa em plau.